

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Praca z rodziną osoby ze spektrum autyzmu, PG_00208118						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2030/2031		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	5		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	10		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Małgorzata Moszyńska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		45.0	75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z potrzebami i zasobami rodziny dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; Wyposażenie studentów w praktyczne umiejętności diagnozy zasobów rodziny i planowania pracy z nią; Analiza dostępnych form wsparcia rodziny dziecka z autyzmem w środowisku lokalnym; Kształtowanie umiejętności konstruowania zaleceń dla rodziców do pracy z dzieckiem w domu i prowadzenia warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców i rodzeństwa dziecka z autyzmem.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1A.W.2] Zna i rozumie w pogłębiony sposób psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; podstawy neuropsychologii; zagadnienie zaburzeń ze spektrum autyzmu w kontekście innych zaburzeń neurorozwojowych, w tym afazji, mózgowego porażenia dziecięcego i ADHD; charakterystykę psychologiczną osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; wczesne symptomy autyzmu; znaczenie środowiska fizycznego, stymulacji i integracji sensorycznej w autyzmie; specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; zagadnienie mowy, języka i komunikacji osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zasady diagnozy psychopedagogicznej uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised) i ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule); metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; metody psychologicznopedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na dowodach (evidence base practice), w tym ESDM (The Early Start Denver Model); zasady korekcji zachowań i metody rozwiązywania problemów wychowawczych u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; różne podejścia do edukacji i terapii dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; zagadnienia pracy z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcia terapeutycznego i pomocy psychospołecznej rodzinie, wsparcia osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu; problematykę zatrudnienia dorosłych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	Zna podstawy psychologiczno-pedagogiczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym neuropsychologię, oraz rozumie inne zaburzenia neurorozwojowe. Potrafi diagnozować i wspierać osoby z autyzmem, stosując metody takie jak ADI-R, ADOS, AAC oraz terapie oparte na dowodach (np. ESDM). Zna zasady pracy z rodzinami i wspierania osób z autyzmem w dorosłym życiu, w tym problematykę zatrudnienia.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[E.1A.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	potrafi analizować zadania pedagogiczne	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1A.U.2] Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; analizować podstawy neuropsychologii; określać zaburzenia ze spektrum autyzmu i inne zaburzenia neurorozwojowe, w tym afazję, mózgowie porażenie dziecięce i ADHD; dokonywać charakterystyki psychologicznej osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; rozpoznawać wczesne symptomy autyzmu; określać środowisko fizyczne, stymulację i integrację sensoryczną w autyzmie; analizować specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować mowę, język i komunikację osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; realizować diagnozę psychopedagogiczną uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; stosować metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „Złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised) i ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule); stosować metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); określać rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; analizować metody psychologiczno-pedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na dowodach (evidence base practice), w tym ESDM (The Early Start Denver Model); rozwiązywać problemy wychowawcze i stosować korekcję zachowania u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz prezentować różne podejścia do edukacji i terapii tych dzieci i uczniów; opisać modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; planować i realizować pracę z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcie terapeutyczne i pomoc psychospołeczną rodzinie; określać i realizować wsparcie osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu oraz określać problemy zatrudnienia tych osób	Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu, inne zaburzenia neurorozwojowe, oraz metody diagnostyczne, takie jak ADI-R i ADOS. Zna specyfikę funkcjonowania osób z autyzmem, w tym aspekty poznawcze, emocjonalne i społeczne, a także znaczenie środowiska, stymulacji sensorycznej i komunikacji. Potrafi realizować diagnozę psychopedagogiczną oraz stosować metody terapii, w tym ESDM i AAC. Zna zasady pracy z rodzinami, wspiera osoby z autyzmem w dorosłym życiu i rozwiązuje problemy wychowawcze w edukacji i terapii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[E. 1A.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania</td><td>Zna medyczne aspekty zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym anatomię i funkcjonowanie układu nerwowego oraz psychospołeczne uwarunkowania. Rozumie zaburzenia genetyczne, niepełnosprawności sprzężone oraz podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii w kontekście pracy z rodzinami dzieci z autyzmem. Zna problemy medyczne dzieci z autyzmem, takie jak dieta, suplementacja i farmakoterapia, oraz potrafi stosować narzędzia monitorujące zdrowie. Ma świadomość kryteriów diagnostycznych, klasyfikacji medycznych (ICD, DSM, ICF) i diagnozy różnicowej, co wspomaga współpracę z rodziną dziecka.</td><td>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[E. 1A.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania	Zna medyczne aspekty zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym anatomię i funkcjonowanie układu nerwowego oraz psychospołeczne uwarunkowania. Rozumie zaburzenia genetyczne, niepełnosprawności sprzężone oraz podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii w kontekście pracy z rodzinami dzieci z autyzmem. Zna problemy medyczne dzieci z autyzmem, takie jak dieta, suplementacja i farmakoterapia, oraz potrafi stosować narzędzia monitorujące zdrowie. Ma świadomość kryteriów diagnostycznych, klasyfikacji medycznych (ICD, DSM, ICF) i diagnozy różnicowej, co wspomaga współpracę z rodziną dziecka.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu					
[E. 1A.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania	Zna medyczne aspekty zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym anatomię i funkcjonowanie układu nerwowego oraz psychospołeczne uwarunkowania. Rozumie zaburzenia genetyczne, niepełnosprawności sprzężone oraz podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii w kontekście pracy z rodzinami dzieci z autyzmem. Zna problemy medyczne dzieci z autyzmem, takie jak dieta, suplementacja i farmakoterapia, oraz potrafi stosować narzędzia monitorujące zdrowie. Ma świadomość kryteriów diagnostycznych, klasyfikacji medycznych (ICD, DSM, ICF) i diagnozy różnicowej, co wspomaga współpracę z rodziną dziecka.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja					
Treści przedmiotu	- Potrzeby rodziny dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; - Rola rodziny w terapii dziecka; - Rodzina a zachowania trudne - agresja, samookaleczenia i inne trudności w środowisku domowym; - Relacja między rodzeństwem w rodzinie dziecka z autyzmem; - Planowanie pracy z dzieckiem z autyzmem w środowisku domowym; - Formy wsparcia dziecka i rodziny.						
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedza z zakresu terapii osób z spektrum autyzmu.						
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej				
	aktywna obecność na zajęciach	51.0%	50.0%				
	stworzenie planu pracy z rodziną	51.0%	50.0%				

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Beytien A., Autyzm na co dzień. Ponad 150 sprawdzonych sposobów postępowania z dzieckiem ze spektrum autyzmu, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018. Pisula E., Danielewicz D. (red.), Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk, 2007. Randall P., Parker J., Autyzm. Jak pomóc rodzinie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010.
	Uzupełniająca lista lektur	Łaga P., "Tu już nawet nie chodzi o autyzm": uwarunkowania i możliwości realizacji potrzeb rodziców dzieci z autyzmem", Niepełnosprawność nr 13, 24-39, 2014. Pisula E., Rodzice dzieci z autyzmem, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012. Prokopiak A., Palak Z. (red.), Autyzm i rodzina, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej, 2017.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.